

РЕФОРМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ І ФАКТИ

ПЕРЕВАЖАЮТЬ ВУЗЬКІ СПЕЦІАЛІСТИ

70%

медичної допомоги у європейських країнах надається на первинному рівні (сімейними лікарями, терапевтами і педіатрами)

vs.

в Україні медична допомога надається переважно вузькими спеціалістами

СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: В Україні поліклініка відіграє фактично роль первинної ланки надання медичної допомоги, яка за визначенням повинна відповідати за перший контакт пацієнта в системі охорони здоров'я. В результаті в Україні медична допомога надається переважно вузькими спеціалістами, тоді як в європейських країнах 70% допомоги надається лікарями первинної ланки – сімейними лікарями, терапевтами і педіатрами. Тому відрізняється структура фінансування медичних закладів.

НЕДОСТАТНЄ ФІНАНСУВАННЯ ПЕРВИННОЇ ЛАНКИ

30%

фінансування первинної ланки в країнах Європи

vs.

фінансування первинної ланки в Україні

15%

При впровадженні медичної реформи в пілотних областях змінили формулу розподілу фінансування із наданням майже 28% фінансування новоствореним центрам первинної медико-санітарної допомоги (традиційно їх фінансування в середньому не перевищувало 15%) незалежно від структури медичної системи регіонів. Вторинна ланка медичної допомоги, яка тепер представлена клініко-діагностичними центрами і лікарнями, в яких працюють вузькі спеціалісти, не отримала компенсації попереднього рівня фінансування, і ці заклади стикнулись із суттєвими проблемами фінансування навіть поточних видатків. Це збільшило протистояння між закладами різних рівнів, яке і так було великим, особливо через те, що вузькі спеціалісти не розуміють свого майбутнього і побоюються звільнень або примусу перенавчатись на сімейних лікарів.

БРАК МОЛОДИХ ЛІКАРІВ ПЕРВИННОЇ ЛАНКИ

60%

лікарів первинної ланки в Україні (педіатри, терапевти, сімейні лікарі) - передпенсійного або пенсійного віку.

КАДРИ: Стартові позиції всіх областей України перед початком реформи полягали в недостатній кількості лікарів первинної ланки – сімейних лікарів, терапевтів та педіатрів. Укомплектованість штатних посад лікарів є нижчою за 80%.

НЕДОСТАТНЯ КІЛЬКІСТЬ ЛІКАРІВ

А. Кількість лікарів ЦПМСД не відповідає потребам

Укомплектованість штатних посад фізичними особами в ЦПМСД

При цьому, 60% педіатрів і терапевтів є передпенсійного або пенсійного віку, що ставить під сумнів намагання влади перенавчити цих лікарів на сімейних лікарів протягом 6-місячних курсів. Обговорення свідчать, що найчастіше терапевти зі стажем понад 20-30 років не готові ставати сімейними лікарями та надавати допомогу дітям, тоді як педіатри із таким стажем не хочуть брати на себе зобов'язання лікувати літніх людей. Тому владі необхідно передусім зробити акцент на підготовці сімейних лікарів у вищих навчальних закладах. Для цього необхідно переглянути плани інтернатури сімейних лікарів

НИЗЬКІ ЗАРПЛАТИ

Заробітна плата лікарів не відповідає рівню, задекларованому органами влади. Зростання становило лише 30%.

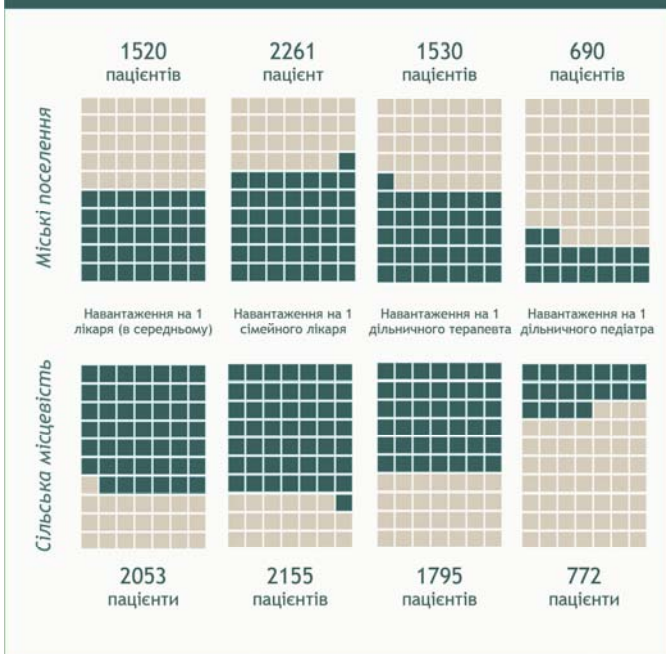
СТИМУЛИ: Розширення обов'язків із надання медичної допомоги колишніми терапевтами та педіатрами не було компенсовано достатнім підвищенням заробітної плати. Зокрема, хоча влада прозвітувала про збільшення заробітної плати до 5-6 тис. грн, насправді підвищення заробітної плати становили переважно 30%. Для того, щоб отримувати високу заробітну плату, сімейні лікарі повинні суттєво перевиконувати норматив по прикріпних пацієнтах.

5000-6000 грн.

Для того, щоб отримувати заробітну плату на рівні 5000-6000 грн., лікарям потрібно обслуговувати 3000 пацієнтів.

НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛІКАРІВ ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

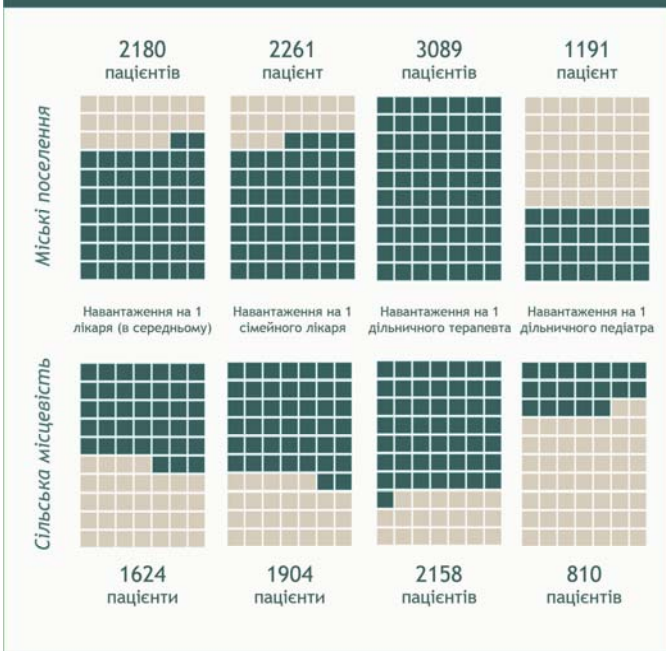
НОРМА НАВАНТАЖЕННЯ НА 1 СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ:
1500 ПАЦІЄНТІВ У МІСТІ, 1200 - У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

НАВАНТАЖЕННЯ: В результаті нестачі лікарів навантаження на одного лікаря в ЦПМСД є вищим за норматив. Особливо це стосується сільської місцевості.

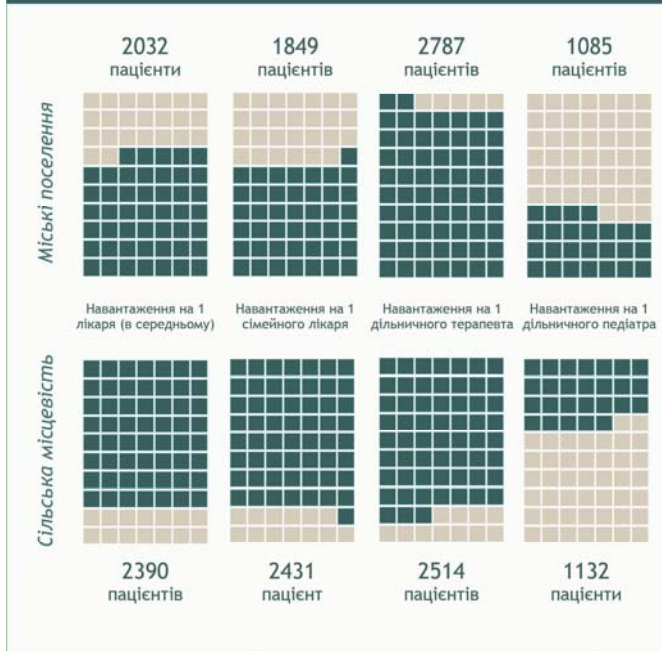
НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛІКАРІВ МІСТО КИЇВ

НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛІКАРІВ ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛІКАРІВ ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

***

Протягом червня 2012 року – жовтня 2013 року Інститут економічних досліджень та політичних консультацій працював над проектом «Аналіз реформи охорони здоров'я в Україні», який було підтримано Міжнародним фондом «Відродження». З результати проекту можна ознайомитись на сайті Інституту: www.ier.com.ua